Gemeente Sittard-Geleen

Aan: De gemeenteraad
Van: wethouder Tillie
Datum: 28-11-2024
Betreft: Technische vragen SPA inzake het Grensmaas Consortium

---

Algemeen
Op 27 november 2024 ontving het college technische vragen van SPA inzake de omgevingsvergunning voor de ontgrondingsactiviteiten op Trierveld door het Grensmaas Consortium (kenmerk: SPA/2024/241101). Om deze vragen te kunnen beantwoorden heeft het college de Provincie Limburg en het Grensmaas Consortium benaderd. Alle vragen zijn aan beide partijen voorgelegd en antwoorden van deze partijen zijn in deze memo opgenomen. Vanwege de korte termijn heeft de Provincie Limburg aangegeven nog niet op alle vragen antwoord te kunnen geven. Mochten voor de raadsvergadering meer antwoorden ontvangen worden, dan zullen deze doorgezonden worden naar de raad.

Vraag 1
Zijn er in het kader van participatie bijeenkomsten voor alle bewoners georganiseerd waarin zij op hoogte werden gesteld van het voornemen en waarin zij invloed op de besluitvorming konden uitoefenen? Zo ja, wanneer zijn de plannen concreet aan de bewoners van Schipperskerk en Illikhoven voor inspraak aangereikt?

Antwoord
Op 7 maart 2023 is een participatiebijeenkomst geweest waarin de concrete plannen aan de bewoners zijn toegelicht. Het verslag van deze bijeenkomst is toegevoegd als bijlage 1 bij deze memo. Op 14 juni 2023 heeft een ontwerpatelier plaatsgevonden over de herinrichting van Koeweide en Trierveld. De hieruit volgende wensen zijn weergegeven in een verslag in bijlage 2. Op 21 augustus en 19 september 2023 zijn vergaderingen geweest met de Klankbordgroep Koeweide-Trierveld. De verslagen van deze vergaderingen zijn bijlage 3 en 4 bij deze memo. Daarnaast heeft de provincie Limburg onlangs in haar ontgrondingsvergunning (bijlage 5) geoordeeld dat het consortium gezorgd heeft voor voldoende draagvlak.

<u>Grensmaas Consortium</u>
Consortium Grensmaas heeft aangetoond de omgeving structureel te hebben betrokken bij de plannen. De provincie concludeert ook uit de bij de vergunningaanvraag overgelegde gegevens dat is aangetoond, dat participatie heeft plaatsgevonden en daarmee voldoende draagvlak aanwezig is. Aangetoond is dat het initiatief vanaf het begin van de planvorming, die is voorafgegaan aan het tot stand komen van de uiteindelijke aanvraag, is afgestemd met de gemeenten Sittard-Geleen en Echt-Susteren, de toekomstige beheerder/eigenaar Natuurmonumenten, de Werkgroep Kingbeek en de klankbordgroep met daarin vertegenwoordigers uit het gebied van Illikhoven tot Nattenhoven. Deze afstemming heeft plaatsgevonden door middel van het voeren van overleg en het houden van info avonden (zie Bijlage 6 - Communicatieoverzicht). Belanghebbenden zijn hierdoor in een vroeg stadium geïnformeerd over en betrokken bij het voorgenomen initiatief. Voor de concrete data verwijzen we u naar de bijlagen van de verleende omgevingsvergunning van Gedeputeerde Staten.

Vraag 2

Aannemende dat er verslagen zijn gemaakt van die bijeenkomsten ontvangt SPA die graag en wil SPA weten of er vanuit de bevolking opmerkingen n.a.v. die verslagen zijn gemaakt en wat daarmee gedaan is.

Antwoord
Zie bijlage 1 t/m 4 bij deze memo.

Grensmaas Consortium
Consortium Grensmaas heeft het recht (en de vergunningen) om tot uiterlijk 31 december 2026 te ontgronden. Die termijn verandert niet. Over de verslagen is met twee bewoners en in de Klankbordgroep discussie gevoerd en zijn over en weer conclusies getrokken.

Vraag 3
Wat is de wettelijke basis voor de opvatting van het Consortium? M.a.w. is contractueel vastgelegd dat het Consortium een bepaalde periode mag ontgronden of is vastgelegd dat het Consortium een bepaald gebied binnen een bepaalde periode mag ontgronden?

Antwoord
In de ontgrondingsvergunning die de provincie Limburg op 22 februari 2021 heeft gepubliceerd met het kenmerk DOC-00130471 (zie bijlage 7 bij deze memo) heeft de provincie de termijn en locatie bepaald. In deze vergunning is vastgesteld dat de termijn waarbinnen de werkzaamheden op de locatie Koeweide mogen worden uitgevoerd werd verlengd tot en met 31 december 2026 en de einddatum van de afrondende werkzaamheden werd op 31 december 2027 gesteld. In de ontgrondingsvergunning die op 28 november 2024 is verzonden (kenmerk: D2024-00018749, bijlage 5) wordt het gebied waarbinnen ontgrond mag worden uitgebreid met de locaties waar de voorliggende omgevingsvergunning betrekking op heeft.

Grensmaas Consortium
Het is contractueel vastgelegd dat het consortium tot 31 december 2026 op de locaties Trierveld en Koeweide mag ontgronden.

Vraag 4
Heeft het Consortium zich aan alle afspraken met de overheid en omgeving gehouden?

Antwoord
De Provincie Limburg is bevoegd gezag met betrekking tot de vergunning en ook met betrekking tot toezicht en handhaving op de naleving van deze vergunningen. De gemeente sluit wel aan bij een overleg met het consortium, de provincie, Rijkswaterstaat en de Omgevingsdienst dat elke twee maanden plaatsvindt. In dit overleg wordt de voortgang van het project, vergunningen en eventuele handhavingsvraagstukken besproken. Daar zijn geen niet nagekomen afspraken besproken.

Provincie Limburg
Met betrekking tot de vigerende ontgrondingsvergunning voor het Grensmaascluster NGKV zijn, voor zover wij weten vanuit vergunningverlening, er tot nog toe geen (grote) overtredingen geconstateerd.

Grensmaas Consortium
Het consortium houdt zich vanaf de start van het project in 2008 aan alle afspraken met omgeving en overheid. De ontgronding op de locatie van de geluidswallen betekent niet meer ontgronden, maar compensatie van minderopbrengsten. Die opbrengsten zijn samen met de overheid geprognotiseerd.

Vraag 5

Is contractueel vastgelegd dat indien de opbrengsten beneden de verwachtingen blijven het contract wordt opengebroken om extra grindwinning toe te staan? Zo ja, wat zijn daarbij de voorwaarden?

Antwoord
De gemeente Sittard-Geleen heeft geen contracten met het Consortium Grensmaas. De provincie Limburg is bevoegd gezag met betrekking tot de activiteiten van het Consortium Grensmaas en staat voor nu geen ontgrondingen na 31 december 2026 toe.

Grensmaas Consortium
Er is niet contractueel vastgelegd dat afspraken worden aangepast en extra grindwinning is toegestaan. Het contract voorziet wel in afstemming en overleg als zich buitengewone omstandigheden voordoen tijdens de loop van de uitvoering van het project Grensmaas.

Vraag 6
Wat zijn de ingeschatte en gerealiseerde hoeveelheden grind die gewonnen werden?

Antwoord
Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij naar de provincie en het consortium.

Grensmaas Consortium
Voor de exacte hoeveelheden verwijzen we naar de verleende omgevingsvergunning van Gedeputeerde Staten. De grindwinning staat in het project Grensmaas niet voorop. Met de winning en verkoop van zand en grind wordt ook in Sittard-Geleen de hoogwaterbescherming en natuurontwikkeling gefinancierd. Alle berekeningen van het hoogwater in de zomer van 2021 wijzen erop, dat de Maasdorpen in Sittard-Geleen blank waren komen te staan zonder uitvoering van het project Grensmaas.

Vraag 7
Graag ontvangt SPA een complete lijst van organisaties en een overzicht van het aantal mensen die voorstander van ontgrinding zijn waaraan de wethouder refereerde. Bovendien wil SPA weten of, en zo ja waarom, het college meer waarde hecht aan de mening van de voorstanders dan van de tegenstanders van verdere ontgrinding.

Antwoord
Tijdens een participatietraject zullen de partijen die negatief gestemd zijn over de ontwikkeling zich eerder melden dan de positief of neutraal gestemden. Het is daardoor moeilijk een overzicht te krijgen of te geven van de partijen die positief of neutraal ten opzichte van de ontwikkeling staan. De wethouder heeft overigens in de ronde aangegeven dat hij ook mensen gesproken heeft die positief staan tegenover de meerwaarde als gevolg van deze vergunningaanvraag.

Grensmaas Consortium
Het draagvlak in de omgeving wordt niet bepaald door een enkele handtekeningenactie of 40 aanwezigen tijdens een infoavond. Draagvlak is het gevolg van een proces met langdurige, structurele en wederzijdse contacten om over en weer vertrouwen en begrip te kweken. Daar heeft het consortium aan voldaan. De klankbordgroep Trierveld-Koeweide heeft zich in overgrote meerderheid uitgesproken voor de meerwaarde die de ontgronding oplevert. Dat is de vertegenwoordiging van de omgeving. Het college hecht niet meer waarde aan de mening van de voorstanders, maar baseert zijn oordeel op een zorgvuldige afweging van alle oordelen, belangen en spelregels van de omgevingsvergunning.

Vraag 8

Is het juist dat de door het Consortium aangehaalde projecten in het kader van het contractueel overeengekomen leefbaarheidsfonds vallen? M.a.w. dat deze op zichzelf geen reden tot vergunning van voor extra ontgrinding vormen?

Antwoord
De door het Consortium aangehaalde projecten staan los van het Leefbaarheidsfonds en komen in aanvulling daarop.

Grensmaas Consortium
Het leefbaarheidsfonds is geen reden om de ontgronding toe te staan. Dat is provinciaal beleid en de maatschappelijke meerwaarde voor de gemeente Sittard-Geleen.

Vraag 9
Waarom werd de schaderegeling verlengd? Is gegarandeerd dat het Consortium nog tot 2037 bestaat en financieel in staat blijft om eventuele schade te vergoeden? Zo ja, op welke wijze. Zo nee, tot wie moeten bewoners zich dan wenden in geval van schade?

Antwoord
Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij naar de provincie en het consortium.

Provincie Limburg
Het aspect schade wordt niet geregeld in ontgrondingsvergunningen maar in separate privaatrechtelijke overeenkomsten; in casu de Uitvoeringsovereenkomst Grensmaas.

Eind april is een delegatie van bewoners op bezoek geweest bij de Provincie Limburg. Het gesprek vond plaats op verzoek van deze bewoners en bood aan hen gelegenheid om hun beeld te schetsen over de lopende grindwinning en een eventuele uitbreiding op Trierveld. Vanuit de provincie hebben wij vooral geluisterd en verduidelijkende vragen gesteld.

In het gesprek hebben de bewoners ook gerefereerd aan de enquête die zij hebben uitgevoerd, waar uit zou blijken dat heel veel bewoners tegen de uitbreiding zijn.
Mijns inziens is deze enquête niet aan te merken als een onafhankelijke enquête, waar naar verwezen wordt in de raadsvragen.

Grensmaas Consortium
De verlenging van de schaderegeling tot 2037 wordt door het consortium gegarandeerd en ook officieel vastgelegd. Scheurvorming komt in nagenoeg alle woningen in Nederland voor. Dat heeft te maken met de zetting na de bouw. Bij de nulmetingen van de woningen in Schipperskerk en Illikhoven zijn die scheuren geregistreerd. Op basis daarvan is een deel van de claims afgewezen. Er is dus geen sprake van plotse bouwkundige gebreken.

Vraag 10
Hoeveel schademeldingen zijn gedaan? Hebben alle bewoners die schade gemeld hebben onafhankelijke schaderapporten ontvangen? Is er voor hen een beroepsmogelijkheid?

Antwoord
Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij naar de provincie en het consortium.

Provincie Limburg
Wij beschikken niet over informatie over schademeldingen.

Grensmaas Consortium
In Schipperskerk zijn in tien jaar tijd tien schades aan woningen gemeld en in Illikhoven vier. Slechts een deel daarvan heeft een beroep gedaan op het Meldpunt Schade Grensmaas, omdat na een eerste oriënterend onderzoek duidelijk werd dat scheuren al aanwezig waren,

of een andere oorzaak had. Voor de procedure bij het Meldpunt Schade voegen we de brochure hierbij (bijlage 8). Consortium Grensmaas heeft overigens een klachtenprocedure die erin voorziet dat klagers binnen een dag worden gehoord.

Vraag 11
Is er een, onafhankelijke, enquête onder de inwoners gehouden naar de ervaren overlast? Zo nee, waarom wordt de inspreekster dan niet op haar woord geloofd, zij sprak immers namens veel bewoners?

Antwoord
Inspreekster heeft aangegeven een enquête gehouden te hebben. In hoeverre dat die enquête onafhankelijk was, kunnen wij niet beoordelen. De provincie Limburg is bevoegd gezag voor de vergunningverlening en het toezicht en handhaving op de naleving van deze vergunningen. Daarmee zouden klachten over het project gericht aan de overheden door de provincie behandeld moeten worden.

Grensmaas Consortium
Consortium Grensmaas is niet betrokken bij en niet gehoord over de enquête. Het consortium zegt met spijtoptanten te hebben gepraat, die zich onder druk voelen gezet door informatie die niet strookt met de werkelijkheid. Voor de analyse van de GGD uit 2017 verwijzen we naar die organisatie. Ook is er een meetnetwerk operationeel in de gemeente Echt-Susteren met professionele meetapparatuur naar fijnstof in alle kernen. Daaruit blijkt dat de hoeveelheid fijnstof in Illikhoven en omgeving niet afwijkt van de meetuitkomsten in alle overige kernen van de gemeente.

Vraag 12
Vormt de grondanalyse reden om de betreffende grond als ‘vervuild’ aan te merken? Heeft de overheid ingegrepen tijdens of na het storten van de grond? Zo ja, waaruit bestond het ingrijpen, waarom werd ingegrepen en werd daarna alsnog toegestaan dat dergelijke grond mocht worden gestort?

Antwoord
Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij naar de provincie en het consortium.

Provincie Limburg
Tijdens het storten van de grond is alle aangevoerde grond gemeld en beoordeeld door het bevoegde gezag. Per melding heeft een afweging plaatsgevonden, en er zijn ook meldingen afgekeurd geweest. De overige beoordelingen hebben geen aanleiding gegeven om in te grijpen tijdens of na het storten van de grond.

Grensmaas Consortium
Alle grond die in Trierveld is aangevoerd, valt binnen de normen. Er is nooit handhavend opgetreden tegen de uit Antwerpen aangevoerde grond.

Vraag 13
Erkent het college dat de inspreekster, op basis van de overlegde handtekeningen, sprak namens de grote meerderheid van de bewoners van Schipperskerk en Illikhoven? Zo nee, waarom niet? M.a.w. hebben we hier te maken met een ‘grote zwijgende meerderheid’ die voorstander van ontgrinding zou zijn?

Antwoord
Tijdens een participatietraject zullen de partijen die negatief gestemd zijn over de ontwikkeling zich eerder melden dan de positief of neutraal gestemden. Het is daardoor moeilijk een overzicht te krijgen of te geven van de partijen die positief of neutraal ten opzichte van de ontwikkeling staan. De enquête die inspreker heeft uitgevoerd lijkt te

bestaan uit enkel de vraag of men voor of tegen extra grindwinning is. Deze enquête is niet onafhankelijk uitgevoerd en is oncontroleerbaar. In dit geval is inderdaad sprake van een grote zwijgende meerderheid die voorstander is.

Provincie Limburg
Zie voor wat betreft de 'omgevingsvergunning voor de ontgrondingsactiviteit uitbreiding Trierveld' bijgevoegd ontgrondingsbesluit waar een en ander over draagvlak in staat (bijlage 5).

Voor wat betreft de (concept) 'omgevingsvergunning voor de Bopa' is in paragraaf 2.4 onder het kopje participatie overwogen dat gelet op artikel 7.4 van de Omgevingsregeling in de aanvraag is aangegeven of aanvrager wel of geen participatie heeft georganiseerd en als dat is georganiseerd op welke wijze dit heeft plaatsgevonden en wat de resultaten zijn. Uit de aanvraag volgt dat er participatie heeft plaatsgevonden met maatschappelijke organisaties en klankbordgroepen en dat er twee informatiebijeenkomsten zijn gehouden. Daarmee is voldaan aan het indieningsvereiste uit artikel 7.4. Omdat participatie een indieningsvereiste is vormt het geen onderdeel van de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit. Er is zodoende niet getoetst of de participatie die plaats heeft gevonden voldoende is uitgevoerd en tot welke mate van draagvlak dit heeft geleid.

Grensmaas Consortium
Zie antwoord vraag 7.

Vraag 14
Zijn er verklaringen van omwonenden voorhanden die de beweringen van het Consortium inzake de enquête staven?

Antwoord
Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij naar de provincie en het consortium.

Grensmaas Consortium
Ja, er zijn verklaringen van omwonenden, maar die willen tot de zwijgende meerderheid blijven behoren. Het vervallen van het hele pakket maatschappelijke meerwaarde is geen ontoelaatbare vorm van intimidatie. Die maatschappelijke meerwaarde staat of valt met de definitieve vergunningverlening en is een van de spelregels van de omgevingsvergunning voor een ontgronding.

Vraag 15
Pleegt het Consortium contractbreuk indien zij waarmaakt wat zij in de aangehaalde zin uitvoert?

Antwoord
De aangehaalde activiteiten vallen buiten het leefbaarheidsfonds. De gemeente heeft geen andere contractuele relatie met het Consortium. Het consortium is niet verplicht het aanvullende pakket waar de maatschappelijke meerwaarde uit volgt uit te voeren als voorliggende vergunning niet wordt verleend. Dit aanvullend pakket is gekoppeld aan voorliggende vergunning en de extra ontgrindingsactiviteiten.

Grensmaas Consortium
Het consortium pleegt geen contractbreuk. Trierveld en Koeweide worden dan volgens de oorspronkelijke afspraak ingericht als struingebied. Niet meer en niet minder.

Vraag 16
In hoeverre is contractueel vastgelegd of nadien overeengekomen dat er een geluidswal bij Illikhoven moet liggen? Welke rapporten liggen ten grondslag aan de bewering dat er geen

overschrijding van geluidsnormen of andere milieunormen plaatsvinden indien de geluidswal wordt verwijderd?

Antwoord
Voor het antwoord op deze vraag verwijzen wij naar de provincie en het consortium.

Provincie Limburg
In de vigerende vergunning zijn geluidsvoorschriften opgenomen waarin bepaald is dat aan een vastgestelde geluidsbelasting moet worden voldaan. De geluidswallen zijn daarin een middel om dat te bereiken en geen doel op zich. Er is dan ook geen voorschrift opgenomen dat de geluidswallen aanwezig moeten zijn. Ondertussen is de geluidbelasting gewijzigd ten opzichte van de rekenmodellen die ten grondslag liggen aan de huidige vergunning uit 2015. Voor het ontgrinden ter plaatse van de huidige geluidswallen, waarvoor de vergunningsaanvraag nu in procedure is, is de geluidsbelasting opnieuw berekend en beschreven in een akoestisch onderzoek dat tot de stukken van de vergunningsaanvraag behoort. In dit rapport is berekend dat met de activiteiten die nu nog plaatsvinden, evenals de voorgenomen grindwinning ter plaatse van de huidige geluidswallen een nieuwe geluidswal aan de noordzijde, richting Illikhoven, niet noodzakelijk is om aan de bestaande vergunningsvoorschriften voor wat betreft geluidsbelasting te kunnen voldoen. Aan de zuidelijke zijde, richting Schipperskerk, is wel een maatregel voorgesteld, in de vorm van een containerscherm, om daarmee (vrijwel) overal te kunnen voldoen aan de vergunde geluidruimte. Dit rapport kan op verzoek verstrekt worden.

Grensmaas Consortium
De geluidswal bij Illikhoven is nu niet meer nodig. De grindveredeling vindt nu nog maar op halve kracht plaats. Overigens heeft het consortium inmiddels besloten de wal tot aan de definitieve vergunningverlening vooral af te slanken omdat daarmee voldoende tijdwinst wordt behaald. Bij de start van de ontgronding wordt een nieuwe grondwal aangelegd.

Bijlagen
Bijlage 01. Verslag 7 maart 2023
Bijlage 02. Verslag 14 juni 2023
Bijlage 03. Verslag 21 augustus 2023
Bijlage 04. Verslag 19 september 2023
Bijlage 05. Ontgrondingsvergunning 2024
Bijlage 06. Communicatieoverzicht
Bijlage 07. Ontgrondingsvergunning 2021
Bijlage 08. Brochure meldpunt schade Grensmaas

Steller	:	
Telefoon	:	
E-mail	:	
Team	:	Ruimtelijke Ontwikkeling